

Tedd ezt, és élni fogsz

Prófétai ima:

Mindenható Istenünk, kérünk, segíts most imádkozni. Magunktól azt sem tudunk. Mondunk szavakat, mondatokat, s közben sokszor máshol jár az eszünk, nincs benne a teljes szívünk, az egész lényünk a te imádásodban. Megszoktuk, hogy dicsekszünk, és nem téged dicsőítünk. Panaszkodunk, nem tudunk hálát adni. Annyira megszoktuk, hogy csak magunkban bízunk, meg emberi segítségben, és nem merjük magunkat, a jövőnket teljes bizalommal, egészen odatenni a te kezébe. Kérünk, bocsásd meg nekünk ezt a sokféle hitetlenséget.

Szeretnénk most magasztalni téged. Valljuk, hogy mindenható Úr vagy, akinek minden lehetséges, az is, ami az embereknél lehetetlen. Ezzel a reménységgel hozzuk eléd nyomorúságainkat. Egyedül te tudsz adni bocsánatot minden bűnünkre, szabadulást minden kötelékünkből, megoldást a problémáinkra, választ a kérdéseinkre. Téged kérdezzük hát, tartjuk az üres kezünket és várjuk ajándékaidat.

Szeretnénk bizalommal elfogadni mindent, amit adsz nekünk, még a próbákat, a veszteségeket, a megaláztatásokat is. Hisszük, hogy azoknak, akik téged szeretnek, minden a javukra van. Segíts, hogy tudjunk és akarjunk téged teljes szívünkből, teljes lelkünkből, teljes erőnkből szeretni.

Köszönjük ezt a mai napot. Ajándékozz meg minket igéddel. Hadd legyen itt veled találkozásunk. Gazdagíts meg minket, lelkileg szegényeket, hogy tudjunk másokat is gazdagítani.

Könyörülj meg rajtunk, akik sokszor csak a földi élet gondjaival foglalkozunk. Szeretnénk most feltekinteni rád, és mennyei kincseket kérni és elfogadni tőled. Adj nekünk fogékony szívet. Add, hogy magunkra vegyünk azt, amit nekünk mondasz.

Kérünk, te szólalj meg az írott ígén és annak a magyarázatán keresztül, és adj nekünk igazi életet, örök életet. Ámen.

Lekció: 1János 4,7-21

Textus: Lukács 10,25-37

„*Mester, mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?*” – vajon ki az közülünk, akinek nem lenne kérdése ez? Akár fiatal, akár idős, akár boldog, akár boldogtalan, a hívő, keresztyén embert az üdvösség kérdése foglalkoztatja. Ezt kérdezte a törvénytudó is. Figyeljük meg, hogy kérdésében a „tenni” igét használja: mit tegyek? Azt gondolta ugyanis, hogy az örök élet ára valamiféle kegyességi vagy bünbánati gyakorlat, amit tételesen meg lehet fogalmazni. És valóban, a tétel megfogalmazható: „*Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből és felebarátodat, mint magadat.*” – a vízvonalon azonban az értelmezésben rejlik. Pál apostol figyelmeztet minket: „*a betű megöl, a lélek megelevenít*” (2Kor 3,6). Lássuk tehát, hogyan értelmezte a parancsolatot a törvénytudó betű szerint, és hogyan értelmezte azt Jézus a szeretet lelkével. Így kapjuk meg a választ az indító kérdésre.

1. A szeretetteljes viszonyulás feltétele

Ennél a pontnál szükséges tisztázni mindenekelőtt azt, hogy ki is a felebarát. A törvénytudó felfogásában egyszerű a válasz a kérdésre: a felebarát az, aki közel áll hozzám, és aki a választott nép tagja. Azért volt lehetséges ez az értelmezés, ugyanis a mózesi törvények a választott népnek szólnak, tehát a szeretet parancsát is csak ezen a körön belül kell gyakorolni, a kívülállókra nem vonatkozik, másokat akár gyűlölni is lehet. Így érthető meg Jézus kritikája: „*Hallottátok, hogy megmondattok: szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet*” (Mt 5,43), habár a mondás második fele nincs leírva az Ószövetségben, ez már a helytelen értelmezés eredménye volt.

A „felebarát” szó héber megfelelőjének sokkal szerteágazóbb a jelentése a fentebb elmondottaknál. Alapjelentése: az, akivel valamilyen dolgunk van, akivel kapcsolatba kerülünk, a társ, vagy egyszerűen a másik.

Ez Jézus értelmezése is. Láthatjuk, hogy Ő is a törvényt veszi alapul, abból indul ki, azt tökéletesíti, megadja a helyes értelmezését. Ahogy maga is mondta: „*Nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem (ti. a törvényt és a próféták tanítását), hanem hogy betöltssem azokat.*”

A törvény mennyire beszűkítette a kört, ezzel szembe Jézus értelmezése kitágítja azt. Jézus nem a felebarátot akarja meghatározni ezzel a példázattal, hanem azt, hogy szeretve, segítséget nyújtva milyen típusú emberekhez kell elsősorban közeledni. Értelmezésében a felebarát mindenki, aki körülöttem, közelemben van, de különösen azok, akik a legnyomorultabbak, akik a legjobban rászorulnak a segítségre, legyen az anyagi vagy lelki szükség.

Jézus példázatban figyelmeztet a helytelen viszonyulásra, és ugyanott mutatja meg a helyes viszonyulást is. A két első személy, akik a félholt ember mellett elmentek, a szentély szolgálói voltak. A betűnek igyekeztek engedelmessé válni a lélek helyett: a vallási előírások és szokások iránti görcsös ragaszkodásuk miatt megfedkeznek az alapvető emberi kötelességükről. Sietnek, hogy le ne késsék a templomi szolgálatot, hogy ne valami módon méltatlanná váljanak arra, nincsenek jelen azonban ott, ahol Istennek munkatársakra volna szüksége.

Vajon nem így cselekszünk mi is számtalan esetben? Mennyivel könnyebb a kegyesség látszatának a kifele jól mutató fátylába burkolózva bezárkózni az Istennel való látszólagos kapcsolatunkba, mit lemosni a véres sebeket és bekötözni azokat. Mennyivel könnyebb a betegnek, gyászolóknak, megterheltek odavetni egy-egy idézetet a Szentírásból, amin neki vigasztalódnia kellene, mint teljes lényünkkel, figyelmünkkel szeretetteljesen mellette állni, mint leülni az ágya szélére, és meghallgatni mindazt, ami lelkét terheli. Könnyebb nekünk ájtatosan zsoltárokat mormolni, mint bekapogni az egyedül élőhöz,

mint segíteni a rászorulókn. Ne értsük félre: nem a vallásosság ellen beszélek most, hanem a szeretet mellett. Mert semmi haszna az elsőnek, ha másodikat mérföldekre kerüljük.

A szeretetteljes viszonyulásnak tehát egyetlen egy feltétele van: a másik szüksége. És nem azt kell kérdezni ilyenkor, hogy ki az a másik, hanem hogy mire van szüksége?

2. A szeretet belülről indul

A Jézus korabeli közfelfogás szerint a samaritánus az nem hithű zsidó, nincsenek pontos fogalmai Istenről, nem a megfelelő formában, nem az előírások szerint gyakorolja a kultuszt, és mégis, belsejében sokkal közelebb bizonyul Istenhez, mint az a két férfi, akik a Szentélyben szolgálnak, akik mindennapjaikat „Isten közelében” töltik.

A szeretet, az irgalmasság mindig belülről indul el, az ember szívéből, de gyakorlati, kézzelfogható gesztusokban, cselekedetekben nyilvánul meg: egy-egy kedves szóban, türelmes hallgatásban, segítő munkában. Az ember szíve mozdul meg először, de szükséges, hogy utána mozduljon a keze, lába, nyelve is, és akkor tényleges segítség lesz belőle.

Nagyon kifejező az a görög szó, ami a Biblia eredeti szövegében az irgalmasságot jelöli: azt jelenti, hogy valakinek megmozdulnak a belső részei. Ahogy a magyar nyelvben is mondani szoktuk: összeszorul a szíve, megrendül. Valami belül megmozdul bennem, de ez nem marad abba, nem akad el ott, hanem utána mozdul a kezem, a lábam és oda megyek, ahol szükség van rám, és megteszem, amit megtehetek. Ezt jelenti igazán szeretni.

A kettő pedig összetartozik: a szív és a tett. Mert mi értelme annak, ha valakinek megesik a szíve a másik baján, de semmit nem tesz. És mi értelme annak, amikor valaki mozdul, és cselekszik, de hiányzik mögüle a szíve. Nincs mögötte őszinte együttérzés, nincs benne szeretet. A család öregjeiről szoktunk így gondoskodni sokszor: megadom, amire szüksége van, legyen mit ennie, ne fázzon télen, csak

hiányzik mögüle a szív. Jézus arra tanít, hogy legyen benne a szívünk is a tettben, előbb az mozduljon meg, legyen mindig érzékeny és együttérzésre kész, ez majd mozgásba hozza a kezét, a lábát, a nyelvet. Mikor mire van szükség.

3. A szeretet célja vízszintes és oka függőleges

Mindeddig a felebarát iránti szeretetről volt szó, azonban a felolvasott igében, a törvénytudó által idézett törvényszövegben az Isten iránti szeretet áll az első helyen: „*Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből és felebarátodat, mint magadat*”. Ha teljes szívünket, lelkünket, erőnket és elménket az Isten iránti szeretetre fordítjuk, akkor mi marad a felebarát szeretetére? Lehetetlennek tűnik megérteni ezt a kettős parancsolatot, ugyanis látszólag az első fele ellent mond a másodiknak. Luther Márton úgy oldotta fel az ellenétet, hogy a két parancsolatot egyesítette: az Isten iránti szeretet azonos a felebarát iránti szeretettel. Istent abban kell szeretnünk, ahol tudjuk, ahol jelen van. Nem tudjuk szeretni magasztos voltában, de tudjuk szeretni teremtményeiben, embertársainkban.

Istent szeretni és a felebarátot szeretni tehát ugyanaz a dolog. A kettő elválaszthatatlanul összetartozik, az egyik sem lehetséges a másik nélkül. Nem szabad jobban értékelni az egyiket és semmibe venni a másikat. Ha valaki semmibe veszi az embert, azt jelenti, hogy nem ismeri Istent. Aki nem szereti a felebarátját, az Istent sem szereti. Ezt fogalmazza meg János apostol is az első levelében: „*Ha valaki azt mondja: Szeretem Istent, a testvérét viszont gyűlöli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát*” (1Jn 4,20).

Az Isten iránti szeretet mértéke tehát az ember, akit úgy kell szeretnünk, mint önmagunkat, illetve annyira, mint önmagunkat, azaz ugyanolyan fokon és módon. Alapvető kérdés ezen a ponton, hogy tudjuk-e szeretni önmagunkat? Van-e bennünk egy egészséges

önszeretet, önértékelés? Mert e nélkül a felebarátot sem leszünk képesek szeretni.

A szeretet mindig az embertárs fele irányul, azonban felülről táplálkozik, Isten szeretetének, irgalmának a megtapasztalásából, átéléséből meríti az erőt. A szeretet célja az, hogy segítsek valakin, aki szükségben van, az oka pedig mindig az, hogy mérhetetlenül hálás vagyok Istennek, mert előbb tőle kaptam szeretetet.

Az örök élet titka tehát a felebarát iránti szeretetben található meg. A keresztyén ember feladata az, hogy közelítsen másokhoz, különösen azokhoz, akik nehéz helyzetben vannak, és ajánlja fel nekik a segítségét, még akkor is, ha ezért saját nyugalma és érdekeit kell feláldoznia. Úgy kell élnie, hogy egész élete egy istentisztelet legyen. Mi az istentisztelet? Mi azt a heti egy – jobb esetben két – órát nevezzük annak, amikor a templomban ülve Isten ígését hallgatjuk. Ez azonban sokkal inkább embertisztelet, mint Istentisztelet, ugyanis az Isten tiszteli meg az embert a jelenlétével, ígésén keresztül. Az Istentisztelet akkor kezdődik, amikor kilépünk ezeken a kapukon. Istent igazán tisztelni az életvitelünkkel tudjuk. Úgy, ha valóban megéljük mindazt, amit abban a heti egy/két órában hallottunk, ha a hitünk megtermi a szükséges gyümölcsöket.

Jézus tanítása nyilvánvaló: a kegyességi gyakorlatok nem elegendők az örök élethez. A szeretet arra kötelez, hogy Isten szeretete és irgalma iránti hálából közeledjünk azokhoz, akik rászorulnak a segítségünkre, tekintet nélkül arra, hogy honnan származnak, milyen nemzetiségűek, milyen a társadalmi helyzetük. „*Tedd ezt, és élni fogsz. ... Menj el, te is hasonlóképpen cselekedj!*” Ámen.

Nagy ima:

Mennyei Édesatyánk, hálásan köszönjük, hogy irgalmas és kegyelmes Isten vagy, aki nem feddődsz minduntalan, nem tartod meg haragodat örökké, és nem bűneink szerint cselekszel velünk. Ennek köszönhetjük, Atyánk, hogy még mindig életben vagyunk és még ma is hallhattuk a te kedves leleplező és mégis biztató, bátorító szavadat.

Ajándékozz meg minket tiszta látással. Hadd lássuk meg a bennünk rejtőző sokféle irgalmatlanságot. Adj nekünk ettől az indulattól szabadulást.

Kérünk, tölts meg minket a te Lelkeddel, a te Szentlelkeddel, aki könyörülő és irgalmas Lélek, és ebben a kegyetlen világban hadd legyen ránk jellemző a te irgalmasságod.

Segíts ezt elkezdeni a hozzánk legközelebb állókon. Adj nekünk irgalmas szemet, hogy így áldást nyerjünk. Tedd késszé a mi egész lényünket arra, hogy másokért éljünk. Hadd töltsse be szívünket egészen az irántad való hála azért a sok-sok irgalomért, amit naponta kapunk tőled. Hadd menjen át rajtunk, és jusson el azokhoz, akiknek szükségük van rá.

Könyörgünk azokért, akik a sokféle kegyetlenség áldozatai. Légy irgalmas nekik! Könyörgünk a betegekért, szenvedőkért, gyászolókért. Láttasd meg velük, hogy van Istenük, és indíts minket hozzájuk, hogy megtapasztalhassák, van emberük is. Könyörgünk hozzád a mi leghétköznapibb gondjainkért, feladatainkért is. Vezess minket a jövő héten is. Könyörgünk hozzád azokért is, akik holnap kezdik az újabb tanévet. Hadd tudjanak bízni benned. Hadd tapasztalják meg a nehezebb feladatok között is a te irgalmas segítségedet.

Köszönjük, hogy te ismered mindannyiunk szükségéit, és köszönjük, hogy ki tudod elégíteni azokat. Köszönjük, hogy meghallgattad imánkat, Jézus Krisztus érdeméért. Ámen.

Énekek:

404/1-2,42/1-2,251/1,432